

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت تهذیب و تربیت

مدیریت قرآن و حدیث

آمین نامه

دوره‌های آموزشی مجازی

ارتقاء سطح و تربیت مربی تجوید

اساتید قرائت و تجوید قرآن کریم

مدارس علمیه کشور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

همان‌گونه (که با تغییر قبله، نعمت خود را بر شما کامل کردیم)، رسولی از خودتان در میان شما فرستادیم؛ تا آیات ما را بر شما بخواند؛ و شما را پاک کند؛ و به شما، کتاب و حکمت بیاموزد؛ و آنچه را نمی‌دانستید، به شما یاد دهد. ﴿البقرة، ۱۵۱﴾

مقدمه:

برای آموزش قرآن در هر کشوری، شیوه‌های متفاوتی به کار گرفته می‌شود؛ این شیوه‌ها با توجه به پیشرفت فنون آموزش و ابتکار و خلاقیت معلمان مؤمن و متعهد همیشه در حال تکامل بوده است؛ امروزه نیز پیشرفت علم و فناوری، موجب تحول عظیمی در نظام‌های آموزشی و رویکرد جدیدی به مقوله تدریس و عاملی برای بازنگری و اصلاح روش‌های آموزشی گذشته شده است؛ برای ایجاد چنین تحولی، مرییان قرآن، ضمن تخصص در امر تدریس قرآن کریم، باید آگاهی و شناخت صحیح از جدیدترین نظریه‌ها و راهبردهای مختلف آموزشی داشته باشند؛

بنا بر بخش‌نامه‌های ابلاغی معاونت محترم آموزش حوزه‌های علمیه (بخش‌نامه شماره ۱۳/۳۴۶۱۵ مورخ ۱۳/۱۲/۱۱ و نیز بخش‌نامه شماره ۱۳/۴۶۳۹۲ مورخ ۱۳/۱۲/۷ ذیل بند ۸)، کلیه اساتید لازم است دارای مجوز تدریس در کتاب مربوط باشند و در صورت نداشتن مجوز، تدریس آنها رسمیت نداشته و مزایایی نیز به آنها تعلق نخواهد گرفت؛

در این راستا، مدیریت قرآن و حدیث معاونت تهذیب و تربیت، جهت ارتقاء اساتید در زمینه تدریس، با توجه به شرایط کنونی کشور، دوره‌های آموزشی مجازی ارتقاء سطح و تربیت مربی اساتید درس قرائت و تجوید قرآن کریم را طراحی نموده است؛

بر این اساس می‌بایست اساتید قرائت و تجوید قرآن مدارس علمیه، جهت تدریس در سال تحصیلی جدید و آینده توسط مدیریت قرآن و حدیث حوزه‌های علمیه مورد ارزیابی قرار گرفته و در صورت احراز شرایط و تأیید کارشناسان این مدیریت، کرسی تدریس قرائت و تجوید مدارس را عهده دار شوند.

عنوان دوره‌ها: دوره ارتقاء سطح و تربیت مربی قرائت و تجوید؛

اهداف:

۱. ایجاد فضای تبادل نظر و اندیشه و ارتباط مستمر با اساتید و صاحب‌نظران علوم قرآنی؛
۲. تقویت بنیه علمی اساتید از طریق برگزاری کارگاه‌های تخصصی؛
۳. به روز شدن و بالا بردن توان علمی و مهارتی اساتید؛
۴. شناخت و بیان نقاط قوت و قابل توجه هر استاد در مباحث تئوری و عملی همراه با بیان توضیحات لازم و تمرینات ویژه هر استاد جهت رفع موارد نقص؛
۵. آشنایی با مبانی ابتدایی صوت و لحن و ترتیل قرآن کریم.

اولویت ثبت نام:

- ✓ اساتیدی که در سال تحصیلی جاری در مدارس علمیه کشور، در درس قرائت و تجوید (آموزش قرائت قرآن ۱ و ۲) تدریس دارند؛
- ✓ اساتیدی که از طرف مدیریت‌های حوزه‌های استانی معرفی می‌شوند؛
- ✓ اساتیدی که در دو سال گذشته و سال جاری در دوره ارتقاء سطح تجوید حضور داشته و قبول شدند، در اولویت‌گزینش دوره تربیت مربی تجوید هستند.

ارزیابی اولیه:

- ارزیابی آنلاین از طریق ورود در کلاس مجازی:
- ✓ ارزیابی صحت قرائت، روانخوانی و تجوید عملی در قرائت یک صفحه نامشخص از قرآن کریم بدون زمان مرور.
- نکته: اساتید شناخته شده و مورد تأیید مدیریت قرآن و حدیث، و همچنین اساتیدی که در دو سال گذشته و سال جاری، در دوره‌های ارتقاء سطح تجوید حضور داشته و قبول شدند، نیاز به ارزیابی اولیه ندارند.

مزایا:

- ✓ حضور مستقیم و بدون ارزیابی مجدد در دوره تربیت مربی، جهت قبول شدگان دوره ارتقاء تجوید؛
- ✓ معرفی به معاونت محترم آموزش حوزه جهت اعطای حکم تدریس تجوید (در صورت قبولی در دوره تربیت مربی)؛
- ✓ اعطای گواهینامه پایان دوره تربیت مربی قرائت و تجوید؛
- ✓ معرفی به مراکز استانی جهت استفاده از اساتید برگزیده در دوره‌های آموزشی، میثاق طلبگی ۲ و سایر دوره‌های قرآنی استان‌ها.

مدت زمان هر دوره:

۱۰ روز - روزانه ۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای؛

ضوابط انضباطی:

۱. حضور اساتید فعلی این دروس و متقاضیان تدریس درس قرائت و تجوید در مدارس علمیه در ارزیابی اولیه این دوره‌ها الزامی است؛
۲. ۳ جلسه غیبت در دوره، به منزله انصراف شخص از حضور در دوره تلقی می‌شود؛
۳. هر ۳ جلسه تأخیر به منزله ۱ جلسه غیبت محاسبه می‌شود؛
۴. در احتساب تعداد غیبت‌ها تفاوتی میان غیبت موجه و غیر موجه یا مرخصی وجود ندارد؛
۵. در صورت احراز عدم پایداری فرد به آیین نامه و قوانین دوره، از حضور وی در دوره ممانعت به عمل خواهد آمد.

شرایط اولیه ثبت نام:

- تلبس به لباس مقدس روحانیت؛
- تأهل؛
- حداقل تکمیل سطح یک حوزه (مدرک علمی سطح یک).

ضوابط و شرایط شرکت در کلاس‌های مجازی:

- برنامه دوره‌ها، به صورت مجازی از طریق ورود در کلاس‌های آنلاین و برخی موارد نیز در گروه ایتا به صورت آفلاین اجرا خواهد شد؛
- اطمینان از اتصال و برقراری ارتباط مجازی (استفاده از اینترنت پرسرعت)؛
- حداقل‌مقدوراستفاده از PC (رایانه شخصی با وب‌کم) یا لب‌تاب و در غیر این صورت استفاده از گوشی هوشمند نسل جدید (4G)؛
- انتخاب فضای مناسب و بدون آلودگی صوتی؛
- نصب و راه‌اندازی نرم‌افزارهای (word _ pdf _ powerpoint) برای سسیستم و یا گوشی هوشمند جهت استفاده در دوره؛
- تهیه و نصب هدست مناسب برای رایانه و تلفن همراه؛
- نصب و راه‌اندازی پیام‌رسان ایتا در سیستم یا گوشی همراه؛
- مشاهده فیلم آموزشی نحوه شرکت در دوره (در گروه اختصاصی هر دوره در پیام‌رسان ایتا)؛
- تهیه تخته وایت برد و ماژیک مناسب جهت تدریس عملی (در دوره تربیت مربی).

مراحل و زمان‌بندی ثبت‌نام و گزینش اساتید در این مرحله:

- ثبت‌نام اولیه از طریق ارسال مشخصات زیر به صورت کامل به آیدی @maleksabet در پیام‌رسان ایتا:

کد	نام	نام خانوادگی	نام پدر	کد ملی	کد رایانه	پایه تحصیلی	تأهل	تلبس	مشغول به	استان	شهر	مدرسه	کد	شماره
کد	نام	نام خانوادگی	نام پدر	کد ملی	کد رایانه	پایه تحصیلی	تأهل	تلبس	مشغول به	استان	شهر	مدرسه	کد	شماره
طلبگی	نام	خانوادگی	پدر	ملی	استادی	تکمیلی	تأهل	تلبس	تدریس	تدریس	تدریس	محل	مدرسه	همراه

- ارزیابی و گزینش اساتید جهت دوره‌ها توسط ستاد؛
- اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان دوره‌ها؛
- برگزاری دوره‌ها.

مرحله	زمان	مجرى - ملاحظات
ثبت‌نام اولیه	تا ۱۰ مهر	ارسال مشخصات فوق به آیدی @maleksabet در پیام‌رسان ایتا
ارزیابی و گزینش	۱۲ تا ۱۴ مهر	ستاد
اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان دوره‌ها	۱۵ مهر	کانال مدیریت قرآن و حدیث در پیام‌رسان ایتا https://eitaa.com/mqh114
برگزاری دوره‌ها	مهر و آبان	زمان دقیق برگزاری هر دوره متعاقباً اعلام خواهد شد

شرح دوره‌ها:

الف: دوره ارتقاء سطح تجوید:

این دوره به صورت کارگاه‌های ارتقایی و رفع اشکالات تئوری و عملی اساتید بوده و در پایان دوره، آزمون کتبی و شفاهی به عمل خواهد آمد؛ دوره مذکور به عنوان دوره مقدماتی بوده و لازم است قبول شدگان این دوره، برای معرفی به معاونت آموزش جهت اعطاء حکم مجوز تدریس، در دوره تربیت مربی قرائت و تجوید نیز شرکت نمایند؛ مباحث این دوره به صورت مجازی ارائه می‌گردد.

محتوای بخش مجازی:

ردیف	عنوان درس	سرفصل‌ها	تعداد جلسات
۱	آشنایی با ساختار متن درسی حوزه و بایدها و نبایدهای تدریس	بررسی ساختار آموزشی کتاب ۱ و ۲ و آسیب‌شناسی تدریس کتاب	۲ جلسه
۲	تجوید الصلوه	معرفی سرفصل عناوین و روش‌های متنوع تصحیح و ارزشیابی قرائت نماز	۱ جلسه
۳	کارگاه‌های تئوری - عملی و ارتقایی تجوید	تدریس کوتاه استاد و ارزیابی عملی تجوید در قرائت داوطلبین	۱۵ جلسه
۴	آزمون‌های نهایی	آزمون کتبی و شفاهی تجوید و قرائت	۲ جلسه

ب: دوره تربیت مربی قرائت و تجوید:

این دوره با عناوین آموزشی مختلف از جمله کارگاه روش تدریس، اصول و مهارت‌های کلاس‌داری، صوت و لحن مقدماتی، کارگاه تدریس عملی و ... برگزار گردیده و در پایان دوره، آزمون کتبی و شفاهی به عمل خواهد آمد؛ مباحث این دوره نیز به صورت مجازی ارائه می‌گردد.

محتوای بخش مجازی:

ردیف	عنوان درس	سرفصل‌ها	تعداد جلسات
۱	تجوید الصلوه	معرفی سرفصل عناوین و روش‌های متنوع تصحیح و ارزشیابی قرائت نماز	۱ جلسه
۲	آموزش صحت قرائت قرآن کریم در حوزه‌های علمیه	بازخوانی تحلیلی کتاب آموزش قرائت قرآن ۱ با آسیب‌شناسی و بیان نکات لازم در تدریس آن	۲ جلسه
۳	آموزش تجوید قرآن کریم در حوزه‌های علمیه	بازخوانی تحلیلی کتاب آموزش قرائت قرآن ۲ با آسیب‌شناسی و بیان نکات لازم در تدریس آن	۲ جلسه
۴	اصول و مهارت‌های کلاس‌داری	صفات شایسته معلمی؛ مهارت‌های تدریس؛ ساختار کلاس و طرح درس؛ نحوه ارزیابی	۲ جلسه
۵	صوت و لحن مقدماتی	مباحث مقدماتی صوت و لحن و آشنایی با ترتیل	۴ جلسه
۶	کارگاه عملی و ارزیابی تدریس تجوید	ارزیابی تدریس داوطلبین	۶ جلسه
۷	آزمون‌های نهایی	آزمون کتبی تجوید الصلوه، صحت قرائت و تجوید قرآن	۱ جلسه
		آزمون شفاهی قرائت و تجوید قرآن	۲ جلسه
		ارزیابی تدریس عملی داوطلبین	ارسال فایل تدریس توسط داوطلبین

آزمون‌های دوره:

الف) ضوابط کلی آزمون‌ها

- ارزیابی‌های دوره‌ها توسط اساتید دوره اجرا می‌شود.
- شرط قبولی در آزمون‌ها کسب حداقل امتیاز کیفی (خوب) از هر بخش می‌باشد.
- کسانی که از یک آزمون امتیاز قبولی را کسب نمایند، مشروط محسوب شده و تنها برای یکبار می‌توانند در آزمون مجدد شرکت نمایند و در صورت عدم احراز حدنصاب لازم، مردود محسوب خواهند شد.
- کسانی که در جلسه آزمون مجدد غیبت داشته باشند، به عنوان مردود محسوب خواهند شد.

ب) نحوه آزمون عملی تدریس (دوره تربیت مربی تجوید):

- در آزمون عملی تدریس هر یک از شرکت کنندگان باید در مدت زمان حداکثر ۱۰ دقیقه به تدریس نمادین یکی از درس‌های کتاب پردازند.
- در این آزمون دو داور کیفیت تدریس شرکت کننده را بررسی می‌نمایند. شرط قبولی، اعطاء حداقل امتیاز کیفی (خوب) توسط هر دو داور آزمون می‌باشد.

در تدریس عملی ملاک‌های زیر مورد ارزیابی قرار می‌گیرد:

- شروع مناسب (شروع با نام خدا، سلام و احوالپرسی، خواندن حدیث، آیه و مطالب مناسب شروع کلاس، برقراری ارتباط عاطفی مناسب با شاگردان در ابتدای کلاس).
- ارزیابی درس گذشته (ارزیابی در قالب پرسش‌های مناسب فردی و جمعی، گفتن خلاصه درس گذشته، تمرین‌های عملی بر درس گذشته).
- فنون و مهارت‌های تدریس و تفهیم درس جدید (بیان ارتباط درس جدید با درس‌های گذشته و دانسته‌های قبل، نوشتن عناوین مهم، ارائه مثال‌های کافی و مناسب، خواندن صحیح مثال‌ها، استفاده از شاگردان در تدریس، اشاره به جایگاه درس در بخش خوانی و تمرین، توضیح کافی و تفهیم کامل درس جدید، تمرین کافی و مناسب، قرائت آهنگین مثال‌ها و تمرین‌ها).
- اتمام مناسب کلاس (گفتن خلاصه درس جدید، دادن تکالیف و توصیه‌های لازم، استفاده از دعای قرآنی، جملات مناسب پایان کلاس).
- ابتکارات در تدریس (ابتکارات مؤثر و نوآوری در تدریس).
- آداب ظاهری استاد در کلاس (پوشش مناسب، سیمای آراسته و نیکو، نشاط و شادابی استاد در کلاس).
- آداب استاد در برابر شاگردان (نحوه برقراری ارتباط با شاگردان، عطف و مهربانی در برخورد با شاگردان، برخورد احترام آمیز با شاگردان، صدای رسا، قدرت بیان، بیان درس به صورت تفهیمی و تعلیمی، تشویق‌های لفظی مناسب پس از پرسش از شاگردان، اداره فعال و با نشاط کلاس، داشتن طرح درس و اجرای خوب آن، مساوات در توجه، نگاه و محبت به شاگردان، توانایی حفظ نظم و تمرکز کلاس، استفاده از اذکار و صلوات قرآنی).
- استفاده از وسایل کمک آموزشی (استفاده نیکو از فضای تابلو، نوشتن با خط خوش، استفاده صحیح از دو رنگ در نوشتن).
- زیبایی تلاوت تدویر (تجوید، صوت و لحن، وقف و ابتداء).
- طرح درس (کیفیت و نحوه ارائه طرح درس کلی کلاس).

فرم ارزیابی تدریس عملی تجوید قرآن کریم

نام و نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ شماره پرونده حوزه: _____

روش ارائه: حضوری برخط ارسال فیلم تدریس تاریخ ارائه: _____ موضوع: _____

*	عناوین کلی	موارد امتیازدهی	عالی	خوب	متوسط	توضیحات
۱	طرح درس	کیفیت ظاهری و محتوای طرح درس مکتوب				
۲	آداب ظاهری	پوشش مناسب، آراستگی، نشاط و شادابی در کلاس				
۳	شروع مناسب	شروع با نام خدا، سلام و احوال پرسی از شاگردان، خواندن حدیث، آیه، شعر و ...				
۴	ارتباط با شاگردان	نحوه برقراری ارتباط، تعامل احترام آمیز، عطف و مهربانی، مساوات در توجه، نگاه و محبت				
۵	مرور درس قبل	پرسش های مناسب فردی و جمعی، بیان خلاصه درس گذشته، تمرین های عملی بر درس گذشته				
۶	اداره کلاس	اداره فعال و با نشاط، صدای رسا، قوت بیان، حفظ نظم و تمرکز، اذکار و صلوات، تشویق های مناسب				
۷	کمک آموزشی	استفاده نیکو از فضای تابلو، نوشتن با خط خوش، استفاده صحیح از رنگ، سایر وسایل ...				
۸	حسن قرائت	تجوید، صوت و لحن، وقف و ابتداء				
۹	فنون و مهارت های تدریس	بیان ارتباط درس جدید با درس های گذشته و دانسته های قبل، معرفی عنوان درس، توضیح کافی و تفهیم کامل درس جدید، قرائت آموزشی و ارائه مثال های کافی و مناسب، خواندن صحیح و آهنگین مثالها، مشارکت شاگردان در کلاس، تمرین کافی و مناسب				
۱۰	اتمام مناسب کلاس	جمع بندی، دادن تکالیف و توصیه های لازم، استفاده از دعای قرآنی و جملات مناسب پایانی				
۱۱	تسلط علمی	صحت مطالب ارائه شده، قدرت پاسخگویی به پرسش ها،				
۱۲	ابتکار و نوآوری	ابتکارات مؤثر و نوآوری در تدریس و اداره کلاس				

ارزیابی نهایی: با توجه به تدریس ارائه شده، تدریس ایشان عالی خوب متوسط ارزیابی گردیده و ایشان صلاحیت تدریس در این رشته را دارا می باشد نمی باشد

نظر کلی استاد:

توصیه استاد:

تاریخ و امضاء:

نام و نام خانوادگی استاد کارشناس: